

Vec C-372/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

6. august 2020

Vnútroštátny súd:

Bundesfinanzgericht

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

30. júl 2020

Navrhovateľka:

QY

Žalovaný orgán:

Finanzamt Wien für den 8., 16. und 17. Bezirk

Predmet konania vo veci samej

Nárok na rakúske rodinné prídavky podľa Familienlastenausgleichsgesetz (zákon o vyrovnávaní rodinných výdavkov prídavkami, ďalej len „FLAG“) pre nemeckú štátnu príslušníčku počas jej činnosti pre rakúsku humanitárnu organizáciu v Ugande – Vymedzenie, či táto situácia spadá pod článok 11 ods. 3 písm. a) alebo e) nariadenia č. 883/2004 – Členský štát zamestnania – Členský štát bydliska – Nárok podľa vnútroštátneho práva – Nepriama diskriminácia

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

Prvá otázka:

Má sa článok 11 ods. 3 písm. e) nariadenia č. 883/2004 vykladať v tom zmysle, že zahŕňa situáciu pracovníčky so štátnou príslušnosťou členského štátu, v ktorom má ona a jej deti bydlisko, ktorá uzavrie pracovný pomer so zamestnávateľom so sídlom v inom členskom štáte ako rozvojová pracovníčka, pričom tento pracovný pomer spadá podľa právnych predpisov štátu sídla pod systém povinného poistenia, a ktorá je zamestnávateľom vyslaná do tretieho štátu, síce nie priamo po prijatí do zamestnania, ale po absolvovaní obdobia prípravy a po návrate na obdobia reintegrácie v štáte sídla?

Druhá otázka:

Je právny predpis členského štátu, akým je § 53 ods. 1 FLAG, ktorý sa týka okrem iného samostatného zakotvenia rovnosti zaobchádzania vo vzťahu k rezidentom, v rozpore so zákazom preberania nariadení v zmysle článku 288 ods. 2 ZFEÚ?

Tretia a štvrtá otázka sa vzťahujú na prípad, ak situácia navrhovateľky spadá pod článok 11 ods. 3 písm. e) nariadenia č. 883/2004 a právo Únie ukladá výlučne členskému štátu bydliska povinnosť poskytovať rodinné dávky.

Tretia otázka:

Má sa zákaz diskriminácie pracovníkov na základe štátnej príslušnosti zakotvený v článku 45 ZFEÚ, subsidiárne v článku 18 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej norme, akou je § 13 ods. 1 Entwicklungshelfergesetz (zákon o rozvojových pracovníkoch, ďalej len „EHG“) v znení platnom do 31. decembra 2018 (ďalej len „pôvodné znenie“), ktorá nárok na rodinné dávky v členskom štáte, ktorý podľa práva Únie nie je príslušný, podmieňuje tým, že rozvojový

pracovník musí mať centrum záujmov resp. obvyklý pobyt už pred začatím výkonu práce na území členského štátu sídla, pričom túto požiadavku musia spĺňať aj rezidenti?

Štvrtá otázka:

Majú sa článok 68 ods. 3 nariadenia č. 883/2004 a článok 60 ods. 2 a 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, Ú. v. EÚ L 284, 2009 (ďalej len „nariadenie č. 987/2009“ alebo „vykonávacie nariadenie“) vykladať v tom zmysle, že inštitúcia členského štátu, o ktorom navrhovateľka predpokladala, že je prioritne príslušným štátom zamestnania a v ktorom bola podaná žiadosť o rodinné dávky, ktorého právne predpisy však nie sú ani prioritne, ani neprioritne uplatniteľné, [v ktorom] však existuje nárok na rodinné dávky podľa alternatívnej normy práva členského štátu, musí analogicky uplatniť ustanovenia o povinnosti postúpenia žiadosti, informovania, vydania predbežného rozhodnutia o uplatniteľných pravidlách prednosti, ako aj o povinnosti predbežného vyplatenia peňažných dávok?

Piata otázka:

Vzťahuje sa povinnosť vydať predbežné rozhodnutie o uplatniteľných pravidlách prednosti výlučne na žalovaný orgán ako inštitúciu alebo aj na správny súd konajúci v odvolacom konaní?

Šiesta otázka:

V ktorom okamihu je správny súd povinný vydať predbežné rozhodnutie o uplatniteľných pravidlách prednosti?

Siedma otázka sa vzťahuje na prípad, ak situácia navrhovateľky spadá pod článok 11 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 883/2004 a právo Únie ukladá povinnosť poskytovať rodinné dávky spoločne štátu zamestnania a členskému štátu bydliska.

Siedma otázka:

Má sa znenie „...inštitúcia bezodkladne postúpi žiadosť...“ v článku 68 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 883/2004 a znenie „bezodkladne zašle žiadosť“ v článku 60 vykonávacieho nariadenia č. 987/2009 vykladať v tom zmysle, že tieto ustanovenia vzájomne prepájajú inštitúciu prioritne príslušného členského štátu a inštitúciu neprioritne príslušného členského štátu takým spôsobom, že oba členské štáty musia spoločne vybaviť JEDNU JEDINÚ žiadosť o rodinné dávky alebo musí navrhovateľ osobitne požiadať o prípadné poskytnutie rozdielového doplatku inštitúciou členského štátu, ktorého právne predpisy sa majú uplatniť neprioritne, takže navrhovateľ musí na dvoch inštitúciách dvoch členských štátov podať dve fyzické žiadosti (formuláre), ktorými, prirodzene, začnú plynúť rozdielne lehoty?

Ôsma až deviata otázka sa týkajú obdobia od 1.1.2019; týmto dňom Rakúsko spoločne so zavedením indexovania rodinných prídavkov zrušilo poskytovanie rodinných prídavkov rozvojovým pracovníkom tým, že zrušilo § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení.

Ôsma otázka:

Majú sa článok 4 ods. 4, články 45, 208 ZFEÚ, článok 4 ods. 3 ZEÚ a články 2, 3, 7 a hlava II nariadenia č. 883/2004 vykladať v tom zmysle, že členskému štátu všeobecne zakazujú zrušiť rodinné dávky pre rozvojového pracovníka, ktorý si svojich rodinných príslušníkov berie so sebou na miesto v treťom štáte, kam bol vyslaný?

Alternatívne deviata otázka:

Majú sa článok 4 ods. 4, články 45, 208 ZFEÚ, článok 4 ods. 3 ZEÚ a články 2, 3, 7 a hlava II nariadenia č. 883/2004 vykladať v tom zmysle, že rozvojovému pracovníkovi, ktorý už nadobudol nárok na rodinné dávky vo vzťahu k predchádzajúcim obdobiam, v situácii, o akú ide v konaní vo veci samej, zaručujú zachovanie tohto nároku v individuálno-konkrétnom prípade vo vzťahu k obdobiam napriek tomu, že členský štát zrušil poskytovanie rodinných dávok pre rozvojových pracovníkov?

Uvedené predpisy práva Únie

Článok 4 ods. 2 a 3 ZEÚ; články 4, 45, 48, 208, 288 ods. 2 ZFEÚ

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, najmä článok 7, článok 11 ods. 3 písm. a) a e) a články 67 a 68

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, najmä článok 11, článok 60 ods. 2 a 3

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie, najmä článok 7 ods. 1 a 2

Uvedené vnútroštátne predpisy

Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (všeobecný zákon o sociálnom poistení, ďalej len „ASVG“), najmä § 4 ods. 1 bod 9, podľa ktorého sa rozvojoví pracovníci v zmysle § 2 Entwicklungshelfergesetz (zákon o rozvojových pracovníkoch) zúčastňujú na zdravotnom a úrazovom poistení a dôchodkovom poistení.

Bundesabgabenordnung (spolkový daňový poriadok, ďalej len „BAO“), najmä § 26 ods. 1, podľa ktorého bydliskom osoby je miesto, kde má byť a okolnosti svedčia o tom, že si ho ponechá a bude ho využívať, a odsek 2, podľa ktorého trvalým bydliskom osoby je miesto, kde sa osoba zdržiava, pričom okolnosti svedčia o tom, že na tomto mieste alebo v tejto krajine sa nezdržiava iba dočasne. Podľa odseku 3 sa s rakúskymi štátnymi príslušníkmi, ktorí sú v služobnom pomere voči inštitúcii verejného práva a majú miesto výkonu práce v zahraničí (zahraniční úradníci), zaobchádza tak, ako keby mali obvyklý pobyt v tuzemsku.

Familienlastenausgleichsgesetz (zákon o vyrovnávaní rodinných výdavkov prídavkami, ďalej len „FLAG“), najmä § 2. Podľa § 2 ods. 1 nárok na rodinné prídavky na maloleté deti majú osoby, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území Rakúska. Podľa § 2 ods. 8 FLAG osoby majú nárok na rodinné prídavky len vtedy, ak centrum ich záujmov je v Rakúsku. Podľa § 5 ods. 3 FLAG nárok na rodinné prídavky nevzniká vo vzťahu k deťom, ktoré majú trvalý pobyt v zahraničí. Podľa § 53 ods. 1 FLAG štátni príslušníci zmluvných strán Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP) majú rovnaké postavenie ako rakúski štátni príslušníci. Trvalý pobyt dieťaťa v členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru je rovnocenný trvalému pobytu dieťaťa v Rakúsku.

Od 1. januára 2019 sa má uplatňovať nový § 53 ods. 5 FLAG, podľa ktorého je § 26 ods. 3 BAO vo vzťahu k dávkam podľa tohto spolkového zákona uplatniteľný len do 31. decembra 2018. Od 1. januára 2019 je § 26 ods. 3 BAO vo vzťahu k dávkam podľa tohto spolkového zákona uplatniteľný len na osoby s miestom výkonu práce v cudzine, ktoré konali z poverenia územnej samosprávy, ako aj na ich manželov/manželky a deti.

Entwicklungshelfergesetz (zákon o rozvojových pracovníkoch, ďalej len „EHG“), najmä § 13. § 13 ods. 1 EHG v znení platnom do 31. decembra 2018 stanovoval, že s pracovníkmi a s ich rodinnými príslušníkmi, ktorí s nimi žijú v spoločnej domácnosti, pokiaľ sú tieto osoby rakúskymi štátnymi príslušníkmi alebo osobami rovnocennými s rakúskymi štátnymi príslušníkmi na základe práva Európskej únie, sa počas trvania prípravy a nasadenia v cudzine vo vzťahu k nároku na rodinné dávky zaobchádza tak, ako keby nemali trvalý pobyt v krajine, do ktorej bol pracovník vyslaný. S účinnosťou od 1. januára 2019 bol § 13 ods. 1 EHG zrušený bez náhrady. Tým sa od 1. januára 2019 vo vzťahu k rozvojovým pracovníkom fakticky odstránil nárok na rodinné prídavky.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Navrhovateľka je nemeckou štátnou príslušníčkou. Jej manžel, s ktorým je zosobášená od roku 2008, je brazílskym štátnym príslušníkom. Majú tri deti, ktoré sú tiež nemeckými štátnymi príslušníkmi a narodili sa 30. októbra 2011, 22. januára 2015 a 11. decembra 2017.
- 2 Dňa 6. septembra 2016 navrhovateľka uzavrela s rakúskym zamestnávateľom pracovný pomer ako rozvojová pracovníčka. Podľa pracovnej zmluvy je miestom

výkonu práce Viedeň (Rakúsko). Po absolvovaní prípravného kurzu od 6. septembra 2016 do 21. októbra 2016 bola 31. októbra 2016 vyslaná do Ugandy, kam ju jej rodinní príslušníci nasledovali a kde pracovala do 15. augusta 2019, odhladiac od jednej prestávky súvisiacej s narodením dieťaťa v období od 17. októbra 2017 do 7. februára 2018, počas ktorej navrhovateľka a jej rodinní príslušníci bývali u rodičov navrhovateľky v Nemecku. Od 15. augusta 2019 do 15. septembra 2019 trval mesiac začlenenia vo Viedni. Tým sa pracovný pomer skončil.

- 3 Počas trvania pracovného pomeru boli navrhovateľka a jej rodinní príslušníci sociálne poistení v Rakúsku a prihlásení na trvalý pobyt. Mali k dispozícii služobné ubytovanie, ktoré zabezpečil zamestnávateľ pod podmienkou, že navrhovateľka a jej rodina ho môže využívať len počas obdobia prípravy a obdobia začlenenia. Počas jej nasadenia v cudzine bol byt poskytnutý iným rozvojovým pracovníkom.
- 4 Rodičia navrhovateľky majú v Nemecku byt s rozlohou 180 m², v ktorom má k dispozícii dve izby, ktoré využívala od marca 2016 do septembra 2016 a počas uvedenej prestávky súvisiacej s narodením dieťaťa. V období od roku 2013 do marca 2016 sa navrhovateľka a jej deti zdržiavali striedavo v Nemecku a v Brazílii, kde jej manžel vlastní pozemok a kde pôsobil ako samostatný poľnohospodár. Manžel sprevádza navrhovateľku na jej vyslaniach. Počas výkonu práce rozvojovej pracovníčky strávila všetky dovolenky v Nemecku a všetky deti sa narodili v Nemecku. Jej bankové účty sa tiež nachádzajú v Nemecku. Tam žijú aj rodičia navrhovateľky, s ktorými má ona a jej deti veľmi blízky vzťah.
- 5 Navrhovateľka však tvrdí, že ona, deti a otec detí nemajú spoločné rodinné bydlisko v Nemecku alebo v Brazílii. Bydliskom rodiny, kde má ona, otec detí a deti spoločné centrum záujmov a kde boli skutočne vždy spoločne prítomní, bolo zakaždým v mieste, kam bola navrhovateľka vyslaná.
- 6 Do septembra 2016 vrátane poberala navrhovateľka na prvé dve deti prídavky na deti v Nemecku podľa nemeckého Kindergeldgesetz (zákon o prídavkoch na deti). Od októbra 2016 nemecká inštitúcia zastavila vyplácanie prídavkov na deti s odôvodnením, že navrhovateľka od 6. septembra 2016 pracuje v Rakúsku a otec detí nepracuje v Nemecku, a preto je na vyplácanie rodinných dávok prioritne príslušné Rakúsko. Rakúska inštitúcia nebola nemeckou inštitúciou informovaná o zastavení vyplácania prídavkov na deti.
- 7 Dvomi žiadosťami z 5. októbra 2016 vo vzťahu k prvým dvom deťom od októbra 2016 a žiadosťou z 8. januára 2018 aj vo vzťahu k tretiemu dieťaťu bolo požiadané o poskytnutie rakúskych rodinných prídavkov podľa FLAG a daňového bonusu za dieťa podľa zákona o dani z príjmov. Žalovaný orgán ako príslušná inštitúcia vo všetkých prípadoch zamietol žiadosti ako nedôvodné. Príslušná inštitúcia v Nemecku nebola žalovaným orgánom kontaktovaná. Nebolo vydané ani predbežné rozhodnutie, ktoré by určilo, ktorá inštitúcia je prednostne

príslušná. Inštitúcii v Nemecku nebola podaná žiadosť o poskytnutie rozdielového doplatku podľa článku 68 ods. 2 nariadenia č. 883/2004.

- 8 Navrhovateľka podala proti zamietnutiu žiadostí opravný prostriedok, ktorý žalovaný orgán zamietol. Proti tomu opäť podala opravný prostriedok, a vec bola predložená Bundesfinanzgericht (Spolkový finančný súd, Rakúsko) ako súdu príslušnému na rozhodnutie vo veci.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 9 Podľa navrhovateľky je Rakúsko na základe obdobia prípravy a nahlásenia bydliska prinajmenšom „fiktívnym“ štátom zamestnania v zmysle článku 11 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 833/2004. Inštrukcie dostávala z Viedne, ktorá je podľa zmluvy jej miestom výkonu práce. Vo Viedni sa konal prípravný kurz a tam strávila aj mesiac začlenenia. Prostredníctvom nahlásenia bydliska v Rakúsku preložila svoje centrum záujmov do Rakúska, a preto spĺňa podmienky § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení v spojení s § 26 BAO. Výklad tohto ustanovenia žalovaným orgánom je v rozpore tak s vnútroštátnymi pravidlami výkladu, ako aj s pravidlami výkladu podľa práva Európskej únie, pretože práve nejde o bydlisko v tuzemsku. Tento výklad vyplýva aj z povinnosti nediskriminácie podľa článku 3 nariadenia č. 1408/71. Navrhovateľka s odkazom na rozsudok z 15. januára 1986, Pinna (41/84, EU:C:1986:1, bod 23) tvrdí, že Súdny dvor rozlišovanie nárokov na rodinné dávky podľa miesta pobytu členov rodiny výslovne označil za „skrytú formu diskriminácie“, ktorá je zakázaná.
- 10 Žalovaný orgán zastáva názor, že navrhovateľka ako štátna príslušníčka inej krajiny EÚ bola nesprávne zahrnutá do rakúskeho sociálneho zabezpečenia, pretože svoju prácu rozvojovej pracovníčky vykonávala v treťom štáte, a preto nespadá do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004 a rakúske rodinné prídavky jej neprináležia. Keďže práca bola vykonávaná v treťom štáte, Rakúsko nie je štátom zamestnania. Ubytovanie vo Viedni poskytnuté zamestnávateľom nespĺňa ani podmienky bydliska podľa článku 1 písm. j) nariadenia č. 883/2004, ani pobytu podľa článku 1 písm. k) tohto nariadenia. Rakúsko preto nie je ani členským štátom bydliska.
- 11 Rovnako aj posúdenie podľa výlučne vnútroštátnych predpisov vylučuje poskytnutie rodinných prídavkov. Ustanovenie § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení sa má vykladať v tom zmysle, že táto norma iba zachováva, avšak nezakladá nárok už nadobudnutý podľa všeobecných zásad (bydlisko alebo pobyt v tuzemsku, centrum záujmov v Rakúsku, deti patriace do domácnosti oprávnenej osoby, ktoré nemajú trvalý pobyt v zahraničí). Aj rezidenti by museli už predtým, než začali pracovať ako rozvojoví pracovníci, nadobudnúť nárok na rodinné prídavky splnením základných podmienok, štátni príslušníci inej krajiny EÚ by teda podľa § 53 ods. 1 FLAG neboli diskriminovaní, ale posudzovaní rovnako ako rezidenti, takže nie je porušená zásada rovnosti zaobchádzania.

- 12 Žalovaný orgán zakladá svoj právny názor na pokyne odborníka z Bundeskanzleramt (Úrad spolkového kancelára, Rakúsko) a na nenapadnutom rozsudku Bundesfinanzgericht (Spolkový finančný súd) zo 14. apríla 2014, ktorým boli holandskej rozvojovej pracovníčke v porovnateľnej situácii zamietnuté rodinné prídavky.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 13 Podľa vnútroštátneho súdu ide v prejednávacom prípade v podstate o to, či je Rakúsko štátom zamestnania v zmysle článku 11 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 883/2004, a teda prioritne povinné poskytnúť navrhovateľke žiadané rodinné prídavky. Ak sa Rakúsko nemá považovať za štát zamestnania, podľa článku 11 ods. 3 písm. e) tohto nariadenia je na to príslušný členský štát bydliska. Podľa opísanej bytovej situácie navrhovateľky sa podľa vnútroštátneho súdu má za členský štát bydliska považovať Nemecko. Alternatívne ide o otázku, či § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení zakladá v prospech navrhovateľky nárok podľa čisto vnútroštátneho práva, čiže nezávisle od práva Únie, z čoho ďalej vzniká otázka, či § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení je nepriamo diskriminačný alebo je nepriamo diskriminačne vykladaný. V súvislosti s jednotlivými otázkami vnútroštátny súd uvádza nasledujúce úvahy:
- 14 O prvej otázke: Táto otázka sa týka vymedzenia článku 11 ods. 3 písm. a) a e) nariadenia č. 883/2007. Navrhovateľka uzavrela pracovný pomer s rakúskym zamestnávateľom a podlieha s ním podľa tuzemských právnych predpisov rakúskemu systému povinného poistenia. Podľa vnútroštátneho súdu preto Rakúsko má charakter členského štátu zamestnania. Ak by však Súdny dvor dospel k záveru, že činnosť rozvojového pracovníka spadá pod doplňujúcu kolíznu normu článku 11 ods. 3 písm. e) nariadenia č. 883/2004, v oblasti sociálneho zabezpečenia (Rakúsko) a rodinných dávok (Nemecko) by boli príslušné rozdielne členské štáty.
- 15 Súdny dvor sa v rámci pôsobnosti nariadenia č. 883/2004 zaoberal výkonom činnosti zamestnanca v treťom štáte iba vo veci lotyšského námorníka (rozsudok z 8. mája 2019, *Inspecteur van de Belastingdienst*, C- 631/17, EU:C:2019:381). V tomto rozsudku Súdny dvor označil článok 11 ods. 3 písm. e) nariadenia č. 883/2004 výslovne za doplňujúcu kolíznu normu vo vzťahu k prípadom týkajúcim sa tretích štátov. V tejto veci však bola činnosť zamestnanca vykonávaná výlučne v treťom štáte. Prejednávaná vec sa od toho líši obdobím prípravy absolvovanej v Rakúsku pred vyslaním do tretieho štátu a obdobím reintegrácie stráveným po návrate. V každom prípade si môže byť vnútroštátny súd istý, že v prípade rozvojového pracovníka pracovný pomer cez štát sídla zamestnávateľa vždy slúži ako relevantné kritérium, a preto Rakúsko treba podľa neho považovať za členský štát zamestnania.
- 16 O druhej otázke: Vnútroštátny súd poukazuje na to, že § 53 ods. 1 FLAG je rakúskou normou len vo formálnom zmysle, z hmotnoprávneho hľadiska upravuje

právo Únie, keďže sčasti doslova, sčasti podľa zmyslu odzrkadľuje obsah nariadení. Vnútroštátny súd to považuje za problematické, lebo § 53 FLAG navádza k tomu, aby sa požiadavka rovnakého zaobchádzania ako s rezidentmi, vyplývajúca z práva Únie, vykladala podľa vnútroštátnych kritérií a nie podľa kritérií práva Únie, čím sa zakrýva pohľad na priamo účinné právo Únie, a tým je ohrozené monopolné postavenie Súdneho dvora čo sa týka výkladu.

- 17 O tretej otázke (nepriama diskriminácia štátnych príslušníkov inej krajiny EÚ ustanovením § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení): Tretia otázka je (rovnako ako štvrtá otázka) relevantná len vtedy, ak situácia v konaní vo veci samej spadá pod článok 11 ods. 3 písm. e) nariadenia č. 883/2004[4] a právo Únie ukladá povinnosť poskytovať rodinné dávky výlučne členskému štátu bydliska (ktorým je v prejednávanej veci podľa vnútroštátneho súdu Nemecko).
- 18 Ustanovenie § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení sa má považovať za alternatívnu právnu úpravu členského štátu podobne ako v rozsudku z 12. júna 2012, Hudzinski (C- 611/10 a C- 612/10, EU:C:2012:339). Tá musí byť ako taká koncipovaná nediskriminačne. Podľa vnútroštátneho súdu je však vykladaná prinajmenšom nepriamo diskriminačne, pretože podľa výkladu žalovaného orgánu sa vyžaduje, aby už pred začatím práce rozvojového pracovníka existoval nárok na rodinné prídavky. Rezidenti ľahšie spĺňajú túto podmienku. V napadnutých rozhodnutiach okrem toho nie je vysvetlené, ako dlho pred začatím činnosti rozvojového pracovníka musí existovať nadobudnutý nárok.
- 19 O štvrtej otázke (procesné povinnosti nepríslušného členského štátu): Právo Únie ukladá povinnosti spomínané vo štvrtej otázke príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy uplatňujú neprioritne. Podľa vnútroštátneho súdu však Rakúsko v žiadnom prípade nie je neprioritne príslušné. Rakúsko je podľa práva Únie buď štátom zamestnania alebo nepríslušným členským štátom s alternatívnym skutkovým stavom. Nariadenia č. 883/2004 a 987/2009 neobsahujú žiadnu normu, ktorá by výslovne ukladala splnenie povinností spomínaných v tejto otázke aj nepríslušnému členskému štátu. Podľa zistení vnútroštátneho súdu rakúska inštitúcia v prejednávanej veci nespravila žiadne kroky v záujme toho, aby informovala nemeckú inštitúciu o podaní žiadosti navrhovateľkou v Rakúsku. Konanie sa medzičasom nachádza v Rakúsku vo fáze odvolacieho konania na Bundesfinanzgericht (Spolkový finančný súd). Vnútroštátny súd si preto kladie otázku, či a ak áno, v akom rozsahu prechádzajú omeškania inštitúcie v ďalšom priebehu konania na súd konajúci vo veci. Podľa vnútroštátneho súdu v súvislosti s týmito právnymi otázkami doposiaľ neexistuje žiadna judikatúra Súdneho dvora.
- 20 Cieľom článku 68 ods. 3 nariadenia č. 883/2004 a článku 60 ods. 2 a 3 nariadenia č. 987/2009 je zabezpečiť migrujúcim pracovníkom nároky z časového a osobného hľadiska. V konkrétnom prípade je dôležitý okamih podania žiadosti, ktorý časovo ohraničuje nárok. Zdá sa, že otázne je najmä to, či je vo vzťahu k dotknutej osobe zachovaná fikcia včasného podania žiadosti v prioritne príslušnom členskom štáte. Podľa zistení vnútroštátneho súdu nemeckej inštitúcii

nebola podaná žiadna žiadosť. Je teda otázne, pokiaľ Rakúsko nie je prioritne príslušné, či orgány tohto členského štátu mali povinnosť postúpiť žiadosť do Nemecka a či voči navrhovateľke platí fikcia dodržania lehoty.

- 21 Podľa vnútroštátneho súdu povinnosť omeškanej inštitúcie by mohla v prípade súdneho konania prejsť na súd konajúci vo veci. Z tohto pohľadu by povinnosť vydania predbežného rozhodnutia v zmysle článku 60 ods. 3 nariadenia č. 987/2009 prešla na súd konajúci vo veci, pojem inštitúcia by sa preto nechápal absolútne. Zmyslom a účelom účinného opravného prostriedku je dosiahnuť komplexnú právnu ochranu. Predbežné rozhodnutie má žiadateľovi promptne zabezpečiť prístup k objasneniu príslušnosti a k poskytnutiu rodinných dávok. V záujme dosiahnutia týchto cieľov by sa mal potvrdiť prechod povinnosti vydať predbežné rozhodnutie na súd.
- 22 O piatej otázke (rozsah rozhodovacej právomoci súdu): Keďže inštitúcie sú navzájom prepojené elektronickou výmenou informácií, prechod povinnosti rozhodnúť by mohla byť obmedzená tým, že súd konajúci vo veci má iba právomoc dať inštitúcii príslušný pokyn, aby takéto rozhodnutie prijala, pričom obsah rozhodnutia musí určiť súd. V konkrétnom prípade vnútroštátny súd vydal predbežné rozhodnutie a žalovanému orgánu ako inštitúcii uložil, aby ho postúpil príslušnej nemeckej inštitúcii a viedol dialóg medzi inštitúciami.
- 23 O šiestej otázke: Touto otázkou chce vnútroštátny súd zistiť, v ktorom okamihu je súd konajúci vo veci povinný vydať predbežné rozhodnutie o uplatniteľných pravidlách prednosti. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti len stručne uvádza, že súd konajúci vo veci je podľa neho povinný vydať takéto rozhodnutie už v čase podania opravného prostriedku na súd, ak príslušná inštitúcia túto povinnosť nespĺnila.
- 24 O siedmej otázke (chýbajúca žiadosť v neprioritne príslušnom členskom štáte): Táto otázka je relevantná, ak Súdny dvor považuje Rakúsko za štát zamestnania, čím by bolo Rakúsko prioritne príslušným štátom. Článok 68 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, ktorý upravuje fikciu dodržania lehoty, sa týka opačného prípadu (postúpenie neprioritne príslušným členským štátom) a podľa svojho znenia v prejednávanej veci nie je relevantný. Predmetná situácia spadá pod článok 60 ods. 2 druhý a tretí pododsek nariadenia č. 987/2009, ktorý upravuje povinnosť postúpenia prioritne príslušným členským štátom, avšak nezaručuje výslovne dodržanie lehoty.
- 25 Vnútroštátny súd si kladie otázku, či na účely poskytnutia rozdielového doplatku podľa článku 68 ods. 2 nariadenia č. 88/2004 vzhľadom na povinnosť postúpenia inštitúciou členského štátu, ktorého právne predpisy sa majú uplatniť prioritne, inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sa majú uplatniť neprioritne, je skutočne potrebná osobitná žiadosť. Právo Únie poznačené myšlienkou právnej ochrany by práve z dôvodu neexistencie fikcie dodržania lehoty podľa článku 68 ods. 3 tohto nariadenia mohlo byť vykladané v tom zmysle, že nariadenia prepájajú obe inštitúcie tak, že spoločne musia vybaviť *jednu* žiadosť. Skutočnosť,

že článok 60 ods. 2 druhý pododsek nariadenia č. 987/2009 neobsahuje výslovné nariadenie fikcie, by tak nebola v rozpore s plánom a otázka analogického uplatnenia článku 68 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, ktorý upravuje dodržanie lehoty, by bola zbytočná.

- 26 O ôsmej a deviatej otázke: Tieto otázky sú relevantné len vtedy, ak Súdny dvor dospeje k záveru, že § 13 ods. 1 EHG v pôvodnom znení poskytuje navrhovateľke alternatívny nárok na rakúske rodinné prídavky buď všeobecne, pretože Rakúsko musí z dôvodov lojality napraviť starý právny stav, alebo individuálne poskytoval do 31. decembra 2018, z čoho by sa dalo odvodiť trvanie nároku.
- 27 Podľa vnútroštátneho súdu je otázne, či zrušenie rodinných prídavkov pre rozvojových pracovníkov predstavuje zásah do základnej slobody voľného pohybu pracovníkov podľa článku 45 ZFEÚ. Keďže Súdny dvor všetky základné slobody rozšíril na všeobecné zákazy obmedzenia (pozri rozsudok z 30. novembra 1995, Gebhard, C- 55/94, EU:C:1995:411, bod 37), zrušenie rodinných prídavkov by sa mohlo chápať ako zakázané obmedzenie, pretože zabráňuje vykonávať voľný pohyb pracovníkov alebo ho robí menej príťažlivým.
- 28 Zrušenie rodinných prídavkov pre rozvojových pracovníkov síce nepredstavuje priamu diskrimináciu, lebo sa neviaže na štátnu príslušnosť, ide však o nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ak poskytnutie rodinných prídavkov je podmienené požiadavkami týkajúcimi sa miesta bydliska alebo pobytu. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok z 24. januára 2019, Balandin a i. (C- 477/17, EU:C:2019:60, bod 38 a nasl.), a uznesenie z 5. septembra 2019, Caisse pour l'avenir des enfants (C- 801/18, neuvverejnený, EU:C:2019:684, bod 49).
- 29 Čo sa týka prípadného odôvodnenia zásahu do voľného pohybu pracovníkov, vnútroštátny súd zastáva názor, že neprichádza do úvahy žiadne odôvodnenie, keďže skutočný dôvod zrušenia rodinných prídavkov pre rozvojových pracovníkov v Rakúsku spočíva v ekonomických úvahách, konkrétne v tom, aby sa rodinné dávky neexportovali do tretieho štátu, pričom čisto ekonomické úvahy Súdny dvor neuznáva ako odôvodnenie.
- 30 Aj keby bolo zrušenie rodinných prídavkov pre rozvojových pracovníkov odôvodnené, muselo by byť aj primerané, čo podľa vnútroštátneho súdu tiež nie je dané. Keďže Rakúsko zrušilo rodinné prídavky len vo vzťahu k rozvojovým pracovníkom, avšak napr. vo vzťahu k diplomatickému personálu zostali zachované, je otázne, či Rakúsko postupovalo koherentne, lebo nie je daná ani len vhodnosť opatrenia.
- 31 V prípade zápornej odpovede na ôsmu otázku je podľa vnútroštátneho súdu otázne, či navrhovateľka získala individuálno-konkrétny nárok na zachovanie rodinných prídavkov v zmysle nadobudnutých práv (pozri rozsudok z 26. novembra 2009, Slanina, C- 363/08, EU:C:2009:732).